

Содержание – Мазмұны

Редакционная коллегия журнала «Al-Farabi.kz»		Новости КазНУ	
Түймебаев Ж.К., ректор КазНУ им. аль-Фараби, главный редактор		<i>Кирбаева Д.К., Садуақасова А.К.</i> Талантливый ученый и руководитель: к 60-летию со дня рождения академика Б.К. Зяяда 2	
Хикметов А.К., проректор по учебной работе		<i>Омарова А.К.</i> Деятельность центра исламских финансов КазНУ им. аль-Фараби 5	
Рамазанов Т.С., проректор по научно-инновационной деятельности		<i>Оспанова Ш.С., Турбекова А.Г., Нурмуханова А.З.</i> Болашақ энергетиктер арасындағы пәндік олимпиада 7	
Боранбай А.А., директор РНПЦ «Дарын»		<i>Турлибаева А.Н., Галымұлы Г.</i> Пандемия кезіндегі қапшықтықтан оқыту жүйесі заман талабы 9	
Мелдубек С.М., декан факультета журналистики		<i>Мырзахмет М.Ж.</i> Тұңғыш Президент күні 10	
Байдельдин Д.А., декан юридического факультета		<i>Үсенбекова А.Е.</i> «Тәуелсіз – Қазақстан, онлайн-достық көпірі» сабағы немесе Қ.К.Тоқаевтың «Тәуелсіздік – бәрінен қымбат» тақырыбымен жариялаған көлемді мақаласына орай 12	
Давлетов А.Е., декан физико-технического факультета		<i>Жайназар Ә.Ж., Аширбекова Л.Ж.</i> ҚазҰУ – білім мен ғылымның қара шаңырағы 14	
Палтөре Ы.М., декан факультета востоковедения		Школа умов	
Сагиева Р.К., декан факультета Высшей школы экономики и бизнеса		<i>Ахмедова А.К.</i> Некоторые замечания из опыта онлайн преподавания РКИ 16	
Жанпасов Ж.Е., декан факультета довузовского образования		<i>Рыспаева М.Ж.</i> Тест по основам научных исследований 19	
Жакебаев Д.Б., декан механико-математического факультета		<i>Василина Г.К., Умбеткалиева К.М.</i> В SPE с первых дней в КазНУ 20	
Джолдасбекова Б.У., декан факультета филологии и мировых языков		<i>Бөлегенова С.Ә., Оспанова Ш.С., Нурмуханова А.З.</i> «Жылуды энергетикасы» білім беру бағдарламасының студенттеріне арналған «ЖЭС қазандықтарының жану камераларындағы жылуды тасымалы пронеестерін 3D модельдеу» пәнінен тест сұрақтары 22	
Масалимова А.Р., декан факультета философии и политологии		<i>Дамыбаева А.К., Нурмуханова А.З., Күйебаева А.А.</i> «Молекулалық физика» пәні бойынша «Жаратылыстану және техникалық ғылымдар» бағыты бойынша оқытын студенттерге арналған тест тапсырмалары 26	
Тасибеков Х.С., декан факультета химии и химической технологии		<i>Березовская И.Э., Воробьева О.Д.</i> Игра фракталов – от хаоса к порядку 30	
Сальников В.Г., декан факультета географии и природопользования		Наследие	
Ногайбаева М.С., декан факультета истории, археологии и этнологии		<i>Борбасова Қ.М.</i> Қазақ қоғамының рухани өміріндегі діни орны 33	
Заядан Б.К., декан факультета биологии и биотехнологии		<i>Векмашева В.Н., Мухометова Д.М.</i> KazNU pays great attention to the development of spiritual and cultural personality through the 100 books project 35	
Айдарбаев С.Ж., декан факультета международных отношений		<i>Тыныбеков С.Т., Мухамедиева Г.Б.</i> Дұрыс таңдау жаса! 36	
Калматаева Ж.А., декан медицинского факультета		<i>Рабитов Т.Х., Альджанова Н.К.</i> Ар-ұят этикалық зерттеу нысаны ретінде 38	
Асан А.Т., директор издательского дома «Қазақ университеті»		<i>Тұмбай Ж.О., Галымұлы Г.</i> Ориентиры будущего 43	
Урманшев Б.А., декан факультета информационных технологий		<i>Сапсыбаева Г.Н., Салимгереева А.А.</i> Казахский национальный университет имени аль-Фараби – ведущее многопрофильное высшее учебное заведение Казахстана 45	
Калиакпар Д.К., начальник службы по связям с общественностью и организациями		<i>Жубайбаева О., Саткенова Ж.</i> Ел ертеңіне жон көрсеткен мақала 47	
		<i>Сасықова Л.Р., Жақирова Н.Қ., Шуленбаева Ж.К.</i> Қазақ жерінде қалдырған ағартушылардың мұрасы педагогикалық ойдың дамуына қалай әсер етуде 49	
		<i>Джолдасбекова Б.У., Саткенова Ж.Б.</i> Тәуелсіздік – ел тұғыры! 53	
		<i>Тұмбай Ж.О., Түлекбаева Қ.Н.</i> ҚазҰУ – миллион мүмкіндіктер мекені 54	
		<i>Аблайханова Н.Т., Сейдалиева Н.М.</i> Қызды қырық үйден тыйым 57	
		<i>Мұқатаева С.А., Құдайбергенов С.Е., Мұқатаева А.А.</i> Әл-Фараби және Абай пәлсапасындағы үндестік 60	
		Моя будущая профессия	
		<i>Үсенбекова А.Е.</i> Антиденелердің құрылысы мен құрылымы, антиденелердің арнайылығы 66	
		<i>Қаңтарбаева Ж.У.</i> Дінтану мамандығының қазіргі қоғамдағы ролі 70	
		<i>Галымұлы Г., Досмбек А.Ж.</i> Менеджмент – қазіргі заманғы бизнес әлеміндегі маңызды мамандық 72	
		<i>Даусенов Д.Н.</i> Қаржы-экономикалық пәндерді оқытудағы қазіргі бағыттар 74	
		<i>Исхакова Р.А., Наренова С.М.</i> Как готовиться к ЕНТ по химии 76	
		<i>Мадалиева З.Б., Қасен Г.А.</i> Куда пойти учиться на психолога, или как стать «Лекарем души»? 78	
		<i>Досжанов Е.О., Досжанов О.М., Исмагулова Л., Бектібай Ж.</i> Мода және қоршаған орта 81	
		<i>Қыздарбекова А.С.</i> Талдаушы – бизнес шешімдеріне тікелей әсер ететін адам 84	
		Страничка ЮМОРА 86	

Составитель:
Калиакпар Д., Нурлан А.
Корректоры:
Бекбердиева Г., Шуриева А.
Компьютерная верстка:
Калиева А.

Свидетельство о постановке на учет
периодического печатного издания и
(или) информационного агентства
№12280-Ж
г. Астана, 2.02.2012 г.

AL-FARABI.kz

№1/2021

ИБ №14323
Подписано в печать 26.03.2021. Формат 70x100 1/16.
Печать цифровая. Объем 5.37 п.л. Тираж 30 экз. Заказ №2360.
Издательский дом «Қазақ университеті»
Казахского национального университета им. аль-Фараби. 050040,
г. Алматы, пр. аль-Фараби, 71, КазНУ
Отпечатано в типографии издательского дома
«Қазақ университеті».

Түмбай Ж.О.,

ЭжБЖМ-ның менеджмент

кафедрасының доценті

Түлекбаева Қ.Н.,

мемлекеттік және жергілікті басқару

мамандығының 4 курс студенті

ҚАЗҰУ – МИЛЛИОН МҮМКІНДІКТЕР МЕКЕНІ

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті (ҚазҰУ) – жетекші классикалық университет, жоғары кәсіби, жоғары оқу орнынан кейінгі білім мен ғылымды инновациялық дамытудың ұлттық көшбасшысы. Бұл университет Қазақстан Республикасында ең танымал болып есептеледі. Кез келген Қазақстан азаматынан универ жайлы сұрасаңыз, ол міндетті түрде жауап береді. Бүгінде әл-Фараби атындағы ҚазҰУ ерекше мәртебесі бар Қазақстанның, еліміздің жоғары оқу орындары арасындағы бірінші Қазақстан Республикасы Президентінің «Сапа саласындағы жетістіктері үшін» сыйлығының иегері.

Жаһандық ең танымал және беделді Quacquarelli Symonds (QS) рейтингтік агенттігінің аналитикалық есебінде атап өтілгендей, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ 42 орынға ілгерілеп, жаһандық рейтингте 165-орынды иеленді және «әлемнің ең үздік 200 университеттерінің қатарына енген алғашқы қазақстандық жоғары оқу орны болды». Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті Елбасы Н.Ә. Назарбаев тапсырған және Қазақстан Республикасының білім және ғылым саласын дамытудың мемлекеттік бағдарламасына енгізілген 2020 жылы әлемнің ең үздік 200 жоғары оқу орындарының қатарына кем дегенде 2 қазақстандық ЖОО-ның кіруі міндетін абыроймен орындап шықты. Қазақстандық уни-

верситет QS жаһандық рейтингісінде 165-орынға көтеріліп, феноменалды серпіліс жасады. ҚазҰУ халықаралық ғылым және білім кеңістігіндегі өзінің әлемдік көшбасшы университеттер қатарында екендігін дәлелдеді.

Қара шаңырақтың қоластына жиылған 20000-ға жуық ізденушінің талабын тауға қарай домалатар жағдайдың барлығы да жасалған. Қала ішіндегі «Казгуград» қалашығы деп аталып кеткен құтты мекенде студенттердің білім алуына барлық мүмкіндік жасалған. Ө. Жолдасбеков атындағы 1600 орындық студенттер сарайы, ТМД елдеріндегі жалғыз үлкен ауқымды «Әл-Фараби» кітапханасы, спорт кешені мен стадион, жаңа ғимараттар, әскери кафедра, технопарк, 5000 студентке арналған студенттер үйі, медициналық орталық және студенттерге қызмет ету орталығы студенттер игілігі үшін қызмет жасап отыр.

ҚазҰУ-дың «КЕРЕМЕТІ»

«Керемет» студенттерге қызмет көрсету орталығы – әл-Фараби университетіндегі «ақылды қала» қағидаты бойынша оқу, медициналық, заңдық, қаржылық және мәдени-ойын-сауық қызметтерін көрсететін студенттерге арналған жастар ресурстық орталық. Бұл кешен – студенттердің барлық жағдайын қамтамасыз ететін әмбебап кешен. Еуропалық дизайндағы «Керемет» орталығы көп функциялы секторлардың

бірі «Бір терезе» қағидаты бойынша жұмыс істейді. Мұнда студенттер мен оқытушыларға арналған студенттік бөлім, халықаралық бөлім, тіркеушілер кеңсесі, паспорттық офис және қаржылық қызмет кеңселері қызмет көрсетеді.

Университетімізде дәстүрлі түрде «Жалын» бірінші курс таланттарын анықтау, «Студенттік көктем», КВН, «Ана тілі аруы – Жігіт сұлтаны» сияқты байқаулар жоғары деңгейде өткізіліп тұрады. Ғылыммен айналысқысы келетін студенттер үшін де дәстүрлі түрде «Ғылым әлемі» сияқты конференция, форумдар ұйымдастырылып тұрады. Инновациялық жобаларға құштар, заман ағымынан қалмауға тырысатын студенттер үшін әр факультетте бизнес-инкубаторлар, университетте технопарк қызмет етеді.

Сондай-ақ, студенттердің көшбасшылық қабілеттерін, ұйымдастырушылық қасиеттерін дамыту мақсатында жастар ұйымдары комитеті жұмыс істейді. Оның құрамына «Сұңқар» студенттер мен магистранттар кәсіподағы, студенттер Сенаты, «Көмек» еріктілер қозғалысы, Студенттер кеңесі, Болон үдерісі бойынша студенттік бюро, студенттердің Ғылыми қоғамы кіреді.

ҚазҰУ-дың басқа ЖОО-дан артықшылықтары қандай?

ҚазҰУ-дың миллион мүмкіндіктерінің бірі – шет елдерде академиялық мобильділікпен оқу тәжірибесімен алмасу. Мен шет елге шығу, онда оқып көруді армандайтынмын. ҚазҰУ-дың арқасында Ресей Федерациясының Белгород қаласындағы БелМУ ғылыми-зерттеу институтында тегін оқу мүмкіндігіне ие болдым. Осы мүмкіндіктің арқасында шет елге шықтым, ол жақтағы оқудың әдістерін көрдім, шет

елдегі өмір мен адамдарын Қазақстанмен салыстыра отырып өмірге деген көзқарасым өзгерді.

ҚазҰУ-дың түлектері – еліміздің іргелі ісін атқарып жатқан жандар

ҚазҰУ түлектері түрлі ғылым салаларының басында тұр. Атап кетсем, мемлекет билігін қолға алған министрлер мен депутаттар, университет басшылары, профессорлар, қоғам қайраткерлері, шоу-бизнес саласындағы белсенділер мен блогерлер.

Түлектердің білімі мен бағындырған биігі университетіміз үшін үлкен сын. Сол сыннан сүрінбей өткен түлектер бүгінде алтын ұямыздың туын биіктен желбіретіп, оның көркеюіне үлкен үлес қосып жүр. Солардың бірі де бірегейі – кара шаңырағымыздың түлегі, ҚазҰУ-дың қазіргі ректоры Ғалымқайыр Мұтановтың орнына келген жаңа ректор – бұрынғы білім министрі Түймебаев Жансейіт Қансейітұлы – Қазақстан Республикасының мемлекеттік қайраткері, дипломат, ғалым, филология ғылымдарының докторы, профессор, төтенше және өкілетті елші, “Құрмет” және “Парасат” ордендерінің иегері. Осы мақаланы пайдалана отырып, су жаңа ректорымызға алдағы уақыттағы істеріне, жұмыс жолында шығармашылық табыс, алынбаған асулар мен биік белестер тілеймін.

Мен 9 сынып оқып жүрген кезімде, Ә. Нұршайықовтың “Махаббат қызық мол жылдар” романын оқып, білімнің кара шаңырағы ҚазҰУ-дың студенті болуды қатты армандап, алдыма мақсат қойып, күн-түн демей оқып, еңбек етіп ҰБТ-дан 124 балл жинап, төрт жыл бұрын осындай керемет мекеннің Экономика және Бизнес Жоғары Мектебінің мемлекеттік және жергілікті басқару

мамандығының студенті атандым. Бұрынғы кездері үлкендер «өмірдегі ең қызықты шақтар – студенттік шақтар» десе түсінбейтін едім. Бірақ осы оқу орнында нағыз өмірлік достарды таптым. Ұмытылмас кештер мен сәттер осы университетте болды. Өмірдегі ең ыстық сезімдер мен пейілдер, сыйластық пен құрмет, көшбасшылық қасиет – барлығын осы ҚазҰУ-дан алдым. Әрине, мұның барлығы менің университет белсенділерінің, яғни «қаймақтарының» қатарына қосылған кезімнен басталды.

ҚазҰУ-ды миллион мүмкіндіктер мекені дейтінім, бұл Smart City-де Smart Student болып шығуға барлық жағдайлар жасалған, бастысы студенттің осы мүмкіндіктерді дұрыс пайдалана білуінде. Бұл орны бөлек оқу орнында өмірге деген көзқарас пен

керекті қасиеттерді бойға сіңіруге, әл-Фараби атамыз айтқан көшбасшының 12 қасиетін қалыптастыруға, сапалы білім мен саналы тәрбие алуға, түрлі сайыстарда өзінді сынап көруге, өмірлік сабақтар мен достар арттыруға, бір сөзбен айтқанда тұлға болып қалыптасуға болады.

Қалай десем де, ҚазҰУ-мен мақтанамын, тіпті халыққа танымал болып жүрген азаматтарды біздің түлегіміз деп естігенде, көңілім көтеріліп, бір марқайып қалатыным бар. Мен сол тұлғалардың отырған аудиториясында отырып, сол кісілерге сабақ берген ұстаздардан тәлім алып жүргенім маған жігер береді. Сол себепті де, мен өзімнің ҚазҰУ-да жүргендігімді өмірімдегі ең үлкен сәттілік деп санаймын.

ҚазҰУ – үлкен өмірге дайындық мектебі. ҚазҰУ-ыммен мақтанамын!